

ОЛЕГ КРИШТАЛЬ: ІНТУЇТИВНО ВІДЧУВАЮ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ ПЕРЕХІД ДО НОВОГО ТИПУ СПІЛКУВАННЯ, ОСНОВАНОВОГО НА МОВІ МАЙБУТНЬОГО – МЕТАМОВІ

Вероніка Чекалюк
канд. наук
із соціальних комунікацій,
публіцист,
м. Київ

Академік **Олег Криштал**, крім своїх всесвітньовідомих наукових праць, написав культовий роман «Гомункулус», який у 2000 році був опублікований у Франції під назвою «Moi et Mon Double (Я і мій двійник)». У 2023 році автор презентував свій роман у Києві, Нью-Йорку, Парижі, Вільнюсі, Ризі, Римі, Копенгагені, Куала Лумпурі, Відні, а також у низці міст Німеччини. Автор долучався в Zoom до ініціаторів творчих зустрічей: це місцеві бібліотеки, українські громади та діаспори, шанувальники. Бібліотекам свої книги автор дарує, також надав безкоштовний доступ для прослуховування тексту роману в аудіоформаті всім охочим.

Заворожуюче метафоричний роман-есе Олега Кришталя «До співу пташок» українською та англійською мовами має багатьох поціновувачів у світі. Автор напрочуд живою мовою, насиченою гумором та іронією, ділиться з читачами своїми думками на тему подальшого еволюційного розвитку людини, її свідомості, можливого досягнення нею неймовірних здібностей. Автор вводить у інтелектуальний обіг нове поняття – «метамову». Непомітно для себе людство спілкується метамовою, яка є, зокрема, мовою мистецтва. З розвитком метамови нерозривно пов'язаний прогрес. Книги доступні у головних бібліотеках Європи.

У 2023 році обидві книги автора з'явилися українською мовою. Книги мандрують світом і здобувають чимало шанувальників-інтелектуалів, які жваво спілкуються з автором через соціальні мережі та Zoom.

Найбільш цінне для автора – зворотний зв'язок з читачами. Твори Олега Кришталя високо цінуються у всьому світі. Ось деякі відгуки поціновувачів творчості Олега Кришталя, опубліковані читачами на платформі Amazon.

Культуролог **Марія Розова**:

*«Я неодноразово ставила собі питання: чому книги геніальних авторів стали бестселерами через багато років, а іноді й через декілька століть після їхньої публікації? Книга Олега Кришталя «До співу пташок» є саме такою. Прочитавши книгу, я усвідомила, що вона стане популярною не одразу, а через 10, 15 і навіть 30 років після публікації. Чому? Згадаймо твори геніальних письменників, які не відразу здобули всесвітнє визнання. Чудовим прикладом є роман «Великий Гетсбі», вже нині відомого письменника **Френсіса Скотта Фіцджеральда**. Сучасники не вважали його талановитим чи успішним автором. Творчістю Фіцджеральда зацікавилися за часів Другої світової війни. Згадаймо також **Франца Кафку**. Сьогодні він – геній, але «Перевтілення» не викликало належного інтересу у його сучасників. Так само і автор епохи Відродження **Данте Аліг'єрі** став популярним через століття після виходу в світ «Божественної комедії». Впевнена, що книга «До співу пташок» Олега Кришталя відноситься саме до цієї категорії. Цій книзі потрібен час. І я зараз говорю не про тиждень, не про місяць, і не про рік. З часом «До співу пташок» стане не лише бестселером, а вічною класикою на всі часи, для всіх народів».*

«Олег Криштал ретельно аналізує співвідношення душі та Бога, філософськи розкриває тему людського розуму, мистецтва та релігії. Ця книга дала ефективні відповіді на мої запитання. Дивовижно, як Олег Криштал розрізняє чинники, які ведуть нас від спокою та самоти до хаосу. Він пояснює необхідність метамови, наслідки її використання».

Покупець в Amazon **Олександр Крапівкін:**

«Прониклива та важлива книга для розуміння науки та функціонування нашого розуму, прихованих перлин у нашій свідомості та несвідомості. Мій друг позичив То *The Singing Of Birds* у місцевій бібліотеці на Верхньому Вест-Сайді. Він наполягав на тому, що я повинен прочитати цю книгу, адже, на його думку, ця праця змінює нашу підсвідомість на 360 градусів. Для мене ця книга загадка і місцями містична. Праці Олега Кришталь є основою для логіки, метафізики, етики, філософії та всіх природничих наук. Книга Кришталь демонструє, що проблема самопізнання, а не метафізика, є справжнім предметом для філософії. Тобто не метафізика може служити метанаукою чи дисципліною, яка може критикувати науку, щоб відрізнути її логічну систематичність, а швидше це теорія самопізнання, яка може виконувати цю функцію. Я переконаний, що головне твердження Олега Кришталь полягає в тому, що знання єдине, тому що досвід єдиний, і всі знання ґрунтуються на принципах, які в підсумку почерпнуті зі структури емпіричних доказів».

Відгук з Amazon (псевдонім):

«Книги Олега Кришталь змінили моє життя і зробили мене тією людиною, якою я є зараз. Коли я читав То *The Singing of Birds*, мені довелося заглядати у словник і шукати незнайомі слова та терміни, котрі використовує автор. У професора Кришталь витончений авторський стиль. Зауважу, що сам по собі словниковий запас і структура речень з книги Кришталь додають кілька мозкових клітин і зморшок під час читання. Однак, якщо ви зможете охопити концепції метамови, запропоновані Кришталь, ви станете багатшою людиною. Рекомендую цю книгу всім, хто цікавиться психологією, філософією та загалом наукою. Книжок, подібних до То *The Singing Of Birds* Кришталь, наразі дуже бракує».

Відгук із Amazon:

«Мені подарували книгу Олега Кришталь, і я вже на перших сторінках зрозумів, що це глибокий мислитель. О. Кришталь ділиться своєю точкою зору на те, як сприймати світ, як цінувати його в усіх його прекрасних деталях і як шукати своє місце у ньому. Можливо, цю книгу ви візьмете в руки та прочитаєте до кінця на одному подиху, але до неї ви повертатиметеся знову і знову, щоб продовжувати досліджувати надзвичайно красиве письмо. Книга для мислителів!».

Відгук із Amazon:

«По-перше, мені імпонує злагоженість думок Олега Кришталь. Він мислить так само послідовно, як Аристотель і Платон. По-друге, я високо ціную його глибокий інтелект. Також слідкую за ним у соціальних мережах і дивлюсь його презентації на YouTube. О. Кришталь – видатний і дотепний філософ».

Відгук із Amazon:

«Коли я почав читати книгу «До співу пташок», був вечір і на 5-й сторінці я зрозумів, що це тільки початок дня, нові відчуття і нові емоції, новий аромат життя, котрі я відчув і захотів рухатися далі через лабіринти книги. Тепер я добре знаю, що кожен секунду треба бути готовим до повороту долі! Ця книга стала моїм життєвим

путівником. Сторінки, написані Олегом Кришталь, буквально пронизують міради відтінків, ароматів та інтонацій моїх думок. Дякую автору за можливість тримати мою свідомість у приємній напрузі».

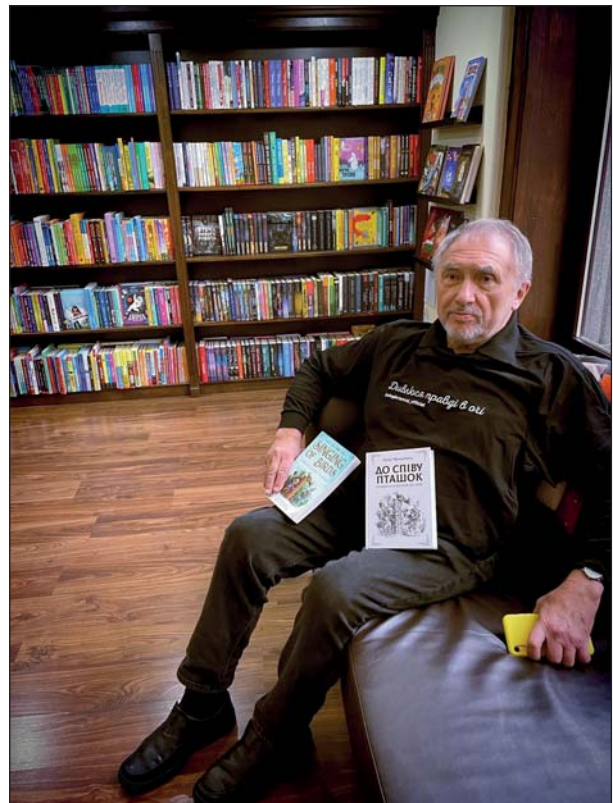
Покупець в Amazon:

«Олег Кришталь – батько метамови в літературі. Книга «До співу пташок» – це необхідний орієнтир для занурення у сучасну філософію, болісний і часом нестерпний шлях до трансформації, але, безперечно, поворотний момент у підході до того, що таке філософія. Правду кажучи, простір і час навколо мене ніби зруйнувалися під вагою давно виголошених аргументів Кришталь. Статус цієї книги як філософського шедевра стає очевидним, чим більше ви в нього заглиблюєтесь».

Зауважу, що у країнах Балтії, зокрема у Латвії, книги Олега Кришталь представлені в авторитетній мережі книгарень Jānis Roze, а всі кошти від продажу автор віддає на добротність для українців, котрі знаходяться на лікуванні у шпиталі Латвії. Відбулася низка презентацій та зустрічей з паном Олегом у Ризі. У бібліотеках країни у вільному доступі є книги О. Кришталь – подарунок від автора. У своїх творах Олег Кришталь намагається розкрити таємниці мозку, ділиться поглядами на роль і механізми діяльності людського мозку, розвиток науки.

Презентація роману «Гомункулус»

Творчість Олега Кришталь, зокрема роман «Гомункулус», опублікований українською мовою у 2023 році в Україні і на платформі Amazon, спонукує до роздумів та пошуків сенсу між рядками. Магічні прийоми, що філігранно застосовує автор, легко поєднуються з реаліями життя, що захоплює поціновувачів творчості Кришталь. Це один з кращих романів сучасності про життя науковців, який точно заслуговує на увагу читачів.

Академік НАН України Олег Кришталь

«Гомункулус» у перекладі з латини – «чоловічок». Це своєрідний плід фізіологічних дослідів. Читання книги можна порівняти з проходженням квесту людської свідомості: дозрівання особистості головного героя, його роздуми і любовні пригоди розвиваються на тлі нейрофізіологічних роздумів і дослідів, а божественно моральні питання «заводяться» біохімічними механізмами мозку, тож читач має унікальну можливість подивитися на життя, на любов, на стосунки між статями з дещо несподіваної точки зору.

Роман демонструє непереможну силу віри і владу жіночності. Кохана вченого – розумна і сильна, вона його надихає, вірить в нього і кохає. Ця жінка – найкраща партнерка для відносин, проте чи готовий вчений бути щасливим у цих стосунках?

Честолюбний герой, для якого успіх у науці – головна мета життя, з острахом помічає, що розум коханої бачить у дослідженнях далі, ніж він. Це викликає в ньому цілу гаму почуттів. Серед них – інтелектуальні ревності, які доводиться ховати від самого себе.

Бажаючи якомога повнішого взаєморозуміння з читачем, автор нагадує про імпульси сексуальної псевдоагресивності, які спадають на думку будь-якого чоловіка і які мають програватися, а не придушуватися, тому що придушеними вони можуть набути руйнівної сили.

Непрості стосунки між вченим і молодістю помічницею розвиваються в романі. Дівчина палка і вразлива, самотня і кохана водночас. У романі жінка визначає успіх свого обранця, вона – його енергія до розвитку, вона – його совість та амбіції. Герою поталанило зустріти свою жінку, яка поставить йому «планку» і як ляльковод зманіпулює, щоб чоловік досяг її й реалізував свої амбіції. Якщо чоловік гідний, то він не просто здобуде кар'єру, а й буде щасливим. У романі ми спостерігаємо за становленням і змужнінням вченого, який досягає вершин і врешті-решт розуміє, що його успіх – це його кохана. Читач є свідком того, як вибудовується сумісність між партнерами, які терени вони пройшли, аби бути щасливими. Вона принесла коханому карму успіху, надихнула на досягнення й зуміла створити сім'ю. Чоловік і жінка доповнюють одне одного не тільки анатомічно, а й енергетично.

Наведено низку привабливих особливостей, чому альфа-жінка є найкращим з можливих партнерів для відносин (тільки якщо партнер буде готовий прийняти її такою, якою вона є). Така жінка зачаровує рішучістю і мудрістю, вона сама про себе дбає, знає, чого хоче.

Героїня роману – збалансована особистість, що буквально випромінює самодостатність. Вона вірна, оскільки система її переконань настільки ж суворо визначена, як і її межі. Альфа-жінка не вдається до мелодраматичних хитрощів, щоб постійно привертати до себе увагу. Вона надихає, але не тисне на героя роману. На інтриги та істерички їй не вистачає ані терпіння, ані бажання.

Альфа-жінка у романі «Гомункулус» набуває значення ляльководи. Якщо у творі «До співу пташок» ляльковод за стіною, то у «Гомункулусі» ляльковод маніпулює бланшем-вченим і в результаті робить головного героя щасливим.

Філософія книг набуває широкого визнання

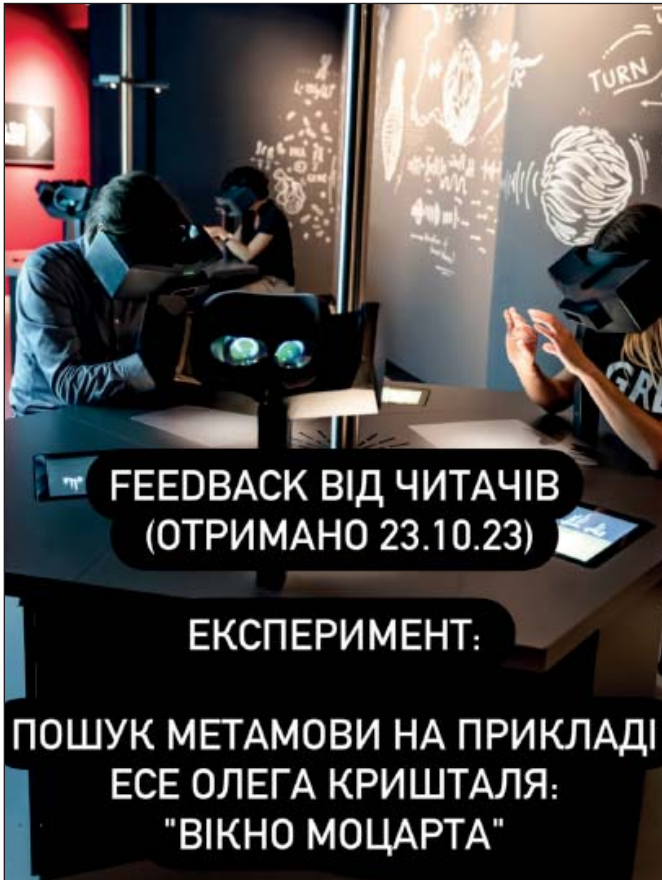
За твердженнями **А. Шопенгауера**, проповідувати мораль легко, а обґрунтувати важко. Тому він високо цінував етичний смисл філософії, оскільки вона визнає волю сутністю людини. Індивід сам себе творить, а тому вчинки людини є справді її власними вчинками, а отже, можуть бути поставленими їй у провину. У романі «Гомункулус» читачі спостерігають за емоційними «гойдалками» і співпереживають героєм. Книга справила колосальне враження на тих, хто вже прочитав цей роман. Геніальні праці часто з'являються з-під пера тих, від кого їх не чекають. Можна все життя вчитися писати, але, якщо немає хисту – нічого не вийде. Олег Кришталь живе насиченим яскравим життям, і в якийсь момент у нього відкрилося «вікно можливостей»: він створив свій «Гомункулус». Тож насолодимось книгою, яка нам нагадає про ті сили, що роблять нас незламними: силу віри і силу жіночності.

Книги Олега Криштала мандрують світом

Протягом 2022–2023 років у Німеччині відбулася низка зустрічей і презентацій праць Олега Олександровича. Книжки отримали бібліотеки та осередки українців, зокрема головна міська бібліотека Бремену (Німеччина). Амбасадор української книги, пані **Юлія Снадчук** організувала презентації та зустрічі Олега Олександровича з українською діаспорою, передала книги автора у бібліотечні фонди.

Незмінна перекладачка і друг Олега Криштала – **Тетяна Некряч**, активна учасниця презентацій, ділиться враженнями: *«Просто бомбезна новина! Мій добрий друг і дорогий автор (мала щастя і насолоду перекласти англійською його неймовірну книгу, жанр якої я б визначила як сповідальна подорож – фантасмагорична, сюрреалістська, філософська, постмодерністська, просочена тонкою іронією, ностальгічним щемом і світлим життєлюбством, сповнена блискучими алюзіями і афоризмами історія пошуку смислу життя) Олег Кришталь, академік і письменник, увійшов до виданого в США довідника про найвидатніших вчених світу – за всю історію цивілізації! Це триумф! Олег Олександрович там разом з Галілеєм, сером Айзеком Ньютоном, Ейнштейном, мабуть, і Аристотелем! Я просто безмежно щаслива за нього! Чесно кажучи, успіхи друзів і близьких людей вже радує значно більше, ніж власні. Тішуся, що ми дружимо. Вітаю сердечно, дорогий Олеже!»*

Кандидатка наук із соціальних комунікацій **Вероніка Чекалюк** провела експеримент з групою українських студентів в лабораторії Віденського Дому музики, в кабінеті «Всесвіт звуків». Пошук метамови проводили на прикладі есе Олега Криштала «Вікно Моцарта».

**FEEDBACK ВІД ЧИТАЧІВ
(ОТРИМАНО 23.10.23)**

ЕКСПЕРИМЕНТ:

**ПОШУК МЕТАМОВИ НА ПРИКЛАДІ
ЕСЕ ОЛЕГА КРИШТАЛЯ:
"ВІКНО МОЦАРТА"**

Під час прослуховування аудіокнижки звук отримав відтінки кольору і змінював форму відповідно до змісту, інтонації та звучання голосу.

Дослідження мали цікавий і нестандартний підхід до сприйняття звуку та метафори. Ось деякі деталі цього експерименту.

* **Учасники та підготовка:** Експеримент включав участь студентів-читачів, які перед експериментом вивчали та слухали аудіо «Вікно Моцарта». Кожен одягнув інноваційні окуляри-скафандр для віртуальної реальності та спеціальний оптичний пристрій для відтворення звуку.

* **Процедура експерименту в лабораторії:** Учасники сіли за інтерактивний стіл, де за допомогою рухів рук створювали об'ємний звук. Оптичний пристрій, який налягали на голову, сканував реакцію людини на конкретний звук та синхронізував відчуття та рухи перед очима у формі рухливих фігур.

* **Самостійне створення звуку:** Під час експерименту кожен дослідник мав можливість самостійно визначити основні параметри та надати своєму звуку певної форми, щільності та кольору, які вважав за потрібне. Це дозволило створити унікальний «клонг», який відображав власні враження та реакцію на «Вікно Моцарта».

* **Результати експерименту:** Виявлено відмінності в реакції мозку в кожного учасника на твір «Вікно Моцарта». Усі дослідники відзначали тепло, приємне візуальне сприйняття, розслаблення та гармонійний психологічний стан після 45-и хвилин експерименту.

Висновок. Експеримент – це перший крок у дослідженні метамови. Тема є глибшою і складнішою, ніж можна було припустити спочатку. Шанувальники творчості Олега Кришталія продовжують досліджувати вплив звуку та метафори на емоційний стан людини. Це захоплююча мандрівка в світ думок вченого-нейрофізіолога.

Описаний експеримент відкриває цікаві можливості для дослідження сприйняття музики та метамови у контексті віртуальної реальності і впливу на емоційний стан людини. Учасники експерименту спрямовували свою увагу на метамову і відчували звук через призму метафоричного твору «Вікно Моцарта».

З Європи до Азії: Париж, Куала Лумпур

Книги Олега Кришталія регулярно обговорюються в літературних клубах, на форумах, а також безпосередньо на зустрічах з автором. Зачарована особистістю Олега Кришталія громадська діячка, амбасадор української книги у світі **Соломія Бегун** організувала низку презентацій і зустрічей у Франції, зокрема в Парижі та Ренні. Соломія презентувала праці академіка Кришталія під час відкриття української бібліотеки: «Як я рада представляти книги академіка у світі, з радістю передала книги до бібліотек Франції».

Урочиста подія у Франції співпала із Днем науки в Україні, що відзначається щорічно у третю суботу травня. Саме цього дня у Бретонському місті історії і мистецтва Ренн відкрилася найбільша бібліотека українською мовою у Франції, яка налічує на сьогодні 500 книг для дорослих і дітей. Діамантом у колекції є праці Олега Кришталія. Я щаслива модерувати зустрічі з дивовижним професором, книга якого особисто для мене – цілий Всесвіт, шлях до себе, особливе світло душі і потік несподіваних і таких реальних речей, які ми маємо усвідомити заради того, щоб якісно існувати.

На Великодньому маркеті у Centre Culturel d'Ukraine en France я об'єднала приємне з корисним. Зробила трохи продажу книг і робіт талановитих українських майстрів. А також познайомилась з новими людьми, побачила колег, отримала прекрасні враження та досвід.

До мене підійшла тендітна дівчина Ліза, яка дуже зацікавилася книгою «До співу пташок». Ліза, виявилось, була студенткою науковця Олега Кришталія у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка! Але тоді, багато років тому, Олег Олександрович ще не був письменником, і Ліза була приємно здивована, побачивши книгу свого викладача у Парижі. Ми з командою дуже тишімося, що книга мандрує світом. Найближчі зустрічі з читачами плануємо у Парижі і Ліоні», – розповідає пані Соломія.

Дивовижна філософська подорож до себе, роздуми над досконалістю буття, проникнення в секрети нейрофізіології, відповіді на одвічні запитання, які цікавлять людство... Соломія Бегун разом з однодумцями регулярно організовує zoom-зустрічі Олега Олександровича, передає книги у бібліотечні фонди.

Олег Кришталій під час війни не залишає Київ, завжди відгукується на запрошення долучитися в zoom для зустрічі у будь-якому куточку світу. Відео обговорення сюжету своїх романів та дискусій на актуальні теми доступні на YouTube, люди дивляться відео й надсилають нові запитання, ініціюючи обговорення.

Соціальна ініціатива: книги для незрячих

Говорить **Оксана Потимко**, очільниця Львівського обласного осередку всеукраїнської громадської організації «Українська спілка людей з інвалідністю – УСІ, далі – ЛОО ВГО УСІ», що опікується захистом прав та інтересів осіб з

інвалідністю, зокрема з важкими порушеннями зору: «Я під шаленим враженням! Зі знаком плюс, звісно. Ще одне маленьке відкриття – книга Олега Кришталя «До співу пташок» і власне особистість автора цієї книги. От саме зараз мені й бракує слів, аби передати свій настрій та відчуття. І саме зараз є потреба в метамові. Пане Олеже, дякую Вам за нові крила! Роман «Гомункулус», як і «До співу пташок», доступний для прослуховування для людей з вадами зору у форматі DAISY, щоб і незрячий читач міг вільно прослухати книгу, за лічені секунди знайти потрібний пошуковий елемент — сторінку, параграф, розділ, примітку, відгук тощо. Для багатьох інтелектуалів література Олега Кришталя – це відрада й натхнення, «вікно» у цікавий внутрішній світ людини».

Творчі зустрічі й презентації книги у Данії та Литві

Голова Асоціації Українців в Данії **Леся Ігнатик-Еріксен** (Данія): «Ми отримали в дар від пана Олега пакунки з книгами. Це справжній інтелектуальний скарб. Ми продавали «До співу пташок» на ярмарках. Відбулися емоційно насичені зустрічі-лекції та розмови з автором, сотні запитань від української спільноти в Данії. Ми щасливі, що познайомилися з академіком. Книга була представлена на благодійному розпродажі у Копенгагені. Дякую волонтерам Faipo, які провели фестиваль і зібрали кошти для придбання машини швидкої допомоги та авто для евакуації поранених в Україні. Благодійний фонд Faipo (Файно) провів фестиваль борцю Borsch-festival (Борщ-фестиваль) з метою зібрати кошти для потреб українських медиків та військових. У заході взяли участь багато українців, більшість з яких були вимушені покинути Україну через повномасштабне російське вторгнення. Фестиваль відвідало понад 800 учасників. Данці слухають аудіокниги академіка українською та англійською мовами й з нетерпінням чекають презентації унікальної книги-медитації «Гомункулус» – ми вже отримали її в дар від автора. Це було захоплююче та пізнавально – поринути у Всесвіт автора, який багато років досліджує таємниці головного мозку та пропонує нам ознайомитися з мовою, якою користується наш мозок – метамовою. Окремий світ знаходиться всередині кожного з нас. Дивовижні відкриття та передбачення вченого лягли в основу його книги «До співу птахів».

Є два світи. Людина живе у світі слів і користується словами для опису всіх фізичних явищ. Але є інший світ – світ мозку та підсвідомості, досі невідомий для нас, який використовує іншу мову спілкування – метамову. І між цими світами існує стіна. У цій стіні для кожної людини існує свій набір «вікон можливостей», які відкриваються і є доступними для людини. Чи скористається людина цими можливостями «відкритих вікон» – повна відповідальність індивіда. Яскравими прикладами використання своїх вікон можливостей у Стіні був Моцарт, який написав велику кількість музичних творів. Автор роману «Гомункулус» називає Тараса Шевченка ще однією особистістю, яка використала своє «вікно можливостей». Як вважає Олег Олександрович, усе мистецтво, музика, архітектура і є живими прикладами використання метамови. Радикальні трансформації людини майбутнього приведуть до руйнування кордонів між особистостями, коли люди почнуть спілкуватися спільною мовою, але радикально іншою мовою – метамовою, яка поєднає всіх у єдине ціле.

Твір Олега Кришталя порівнюють з творами української художниці Марії Приймаченко та письменника Умберто Еко, у якого кожне оповідання нагадує цілий світ: замкнений свій і спільний – той, у якому ми всі живемо, а магія слів, які ми використовуємо, нагадує певне кодування чи розкодування нашої підсвідомості. Дякуємо Олегу Кришталю за неймовірну подорож Всесвітом метамови в пошуках подорожі до себе. Дякуємо за можливість для української діаспори в Копенгагені поспілкуватися та поставити запитання. І з нетерпінням чекаємо на презентацію в Копенгагені ще однієї книги Олега Кришталя «Гомункулус» у вересня 2023 року».

Леся Мудрак, науковець, поетеса, критик: «Я мала честь організувати презентацію у Литві. Була щаслива виступити у ролі організатора міжнародної, українсько-литовської зоот-презентації художньої книги «До співу пташок» та есе-післямови «Вікно Моцарта» академіка НАН України, всесвітньовідомого нейрофізіолога. Ми мали змістовну розмову й отримали книги в дар від автора для бібліотечних фондів».

Плани й подальші проекти ініціюють пропозиції читачів і шанувальників книг

Численні відгуки читачів доводять, що Олег Олександрович реалізував свої задуми не лише як вчений, а й як успішний письменник. Книгу «До співу пташок» він вважає головним життєвим досягненням. Процес писання приніс більше емоцій, аніж всі наукові відкриття. За романом «Гомункулус» пропонували зняти фільм у Голлівуді, але тоді не на часі була ця ідея, автора більше цікавила наукова активність.

Тепер увага Олега Олександровича зосереджена на десятках повідомлень від шанувальників, котрі надсилають свої відгуки щодня з різних куточків світу. Попереду – спілкування, зустрічі з читачами, цікаві літературні активності й екранізація роману. 17 листопада 2023 р. у Парижі відбувся творчий вечір Олега Криштала «Париж. Гомункулус. 30 років по тому...», сам автор долучився у Zoom, відповів на численні запитання читачів. Роман «Гомункулус» автор називає «карколомним». Він і автобіографічний, і ні. Ми бачимо будні науковців, проте історія життя і кохання молодого талановитого вченого розгортається не тільки на цьому тлі. Гомункулус – істота, створена штучним шляхом за подобою людини. Вона наділена надприродним розумом, але не має душі, тому стане втіленням гріховності. Автор – нейрофізіолог, тож образ свого героя малює крізь призму наукових знань про людську свідомість. Роман доступний для безкоштовного прослуховування в DAISY форматі для незрячих.

Олег Кришталь каже: *«Я не втомлююсь пізнавати і радіти новим деталям роботи мозку, щасливий бути людиною, бо маючи здатність до рефлексії, я також маю змогу робити досліді над собою самим, оскільки в мене є предмет дослідження (показує на голову). Найбільше мене цікавить проблема взаємодії свідомості й підсвідомості. Я бачу, що основна частина життя відбувається у підсвідомості. Підсвідоме існування залишає купу невидимих для свідомості слідів, тому, коли ми помираємо, де що залишається поміж людей як елемент загальної культури, але це де що не може бути описане примітивними засобами нашої мови.*

Інтуїтивно я відчуваю, що відбувається перехід від того засобу спілкування, яке є зараз, до нового типу спілкування, основанийого на мові майбутнього – метамові. На метамові ми зможемо передавати образи. Чи завжди людина мусить шукати сенс життя? В цьому наша особливість. І в цьому наше і щастя, і прокляття».

ISSN 1819-7329. Світогляд, 2023, №6 (104)

Життя триває. 8 листопада 2023 р. у затишному залі бібліотеки ім. В. Винниченка ЦБС Шевченківського району м. Києва відбулася творча зустріч читачів і шанувальників з Олегом Кришталем.

Професор Олег Кришталь поділився планами на майбутнє: *«Отримав пропозицію від свого літературного агента Вероніки Чекалюк (науковиця, іміджмейкерка) про створення нейромедитацій «До співу пташок» і настільної гри (матафоричних карт), що орієнтовані на відновлення ментального здоров'я. Нейромедитація – це новий підхід до практики медитації. Вона полягає, насамперед, в експериментах з несвідомим та свідомим індивіда. Є надія, що людина, котра регулярно практикуватиме даний тип медитацій, розвине своє мислення та сформує нові нейронні зв'язки головного мозку, досягне максимального стану гармонії та спокою.*

Наразі триває розробка цього блоку, паралельно ми апробуємо й вивчаємо матеріал. У процесі гри учасники будуть намагатися знайти відповіді та пізнати самого себе. «До співу пташок» – ключ до самопізнання свого Я. У процесі занурення учасники спробують дивитися на життя як на цікаву гру – приймати виклики спокійно й рухатися далі. Трансформаційна гра покликана проникнути в глибини свідомості й мудрості, відповісти на будь-які запитання. Також проводимо зоот-зустрічі, комунікуємо з аудиторією. Вероніка дбає про візуальне оформлення матеріалу, і разом ми створюємо продукт, який допоможе інтелектуалам адаптуватися у мінливому світі».

Жвавий діалог з читачами, дотепний гумор і доброзичливість академіка, гостинність працівників бібліотеки перетворили творчу зустріч на маленьке літературне свято. Роман-есе «До співу пташок», як розповідає сам автор, написаний метамовою у стані прозріння. Писав протягом трьох років рано-вранці по 15–20 хвилин, коли приходило осяяння.

«Метамова, що це?» – найбільше цікавило присутніх у залі. Невдячна це річ переказувати зміст книги. Тож залишимо інтригу. Ми сприймаємо світ таким, який він уже є. Автор-мислитель намагається збагнути і розповісти, як, звідки і навіщо з'являється свідомість. Є те, що ми бачимо в реальному світі, і те, що сприймаємо підсвідомо. Роман-есе «До співу пташок» має підназву «Приватна подорож до себе». Читаючи-подорожуючи «До співу пташок», поцінував творчості Олега Криштала не тільки зможе насолодитися красою внутрішнього світу автора, а й відкриє по-новому свій власний. Це книга, яка змінює світогляд.

8 грудня 2023 року відбулася презентація літературних творів Олега Криштала у Римі. Автор передав книги (донат) для бібліотек. У 2024 році заплановано презентації в Токіо та Вашингтоні, а також у Мілані, Мадейрі, Лісабоні на запрошення українських громад. ■